

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKOBOrO OCBITHbOrO KOМПОНЕНТУ

«Операційний менеджмент»

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань **07 «Управління та адміністрування»**

Код та найменування спеціальності **073 «Менеджмент»**

Освітньо-професійна програма **Менеджмент**

Ступінь вищої освіти **бакалавр**

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності **073 Менеджмент**

«02 »вересня 2024р. протокол № 1

Реєстраційний номер в навчальному відділі

К 22-11/2024-25

1. Загальна інформація

Кафедра: [Менеджменту і логістики](#)

Викладач: Коренман Євгенія Марківна, старший викладач

[Профайл](#)

Контакти:
korenman72g@gmail.com
048-712-41-14

Освітній компонент викладається на 2 курсі у 4 семестрі

Кількість: кредитів - 3, годин – 90

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	42	22	20
заочна	20	10	10
Самостійна робота, годин	Денна – 48		Заочна – 70

[Розклад занять](#)

2. Анотація освітнього компоненту

Освітній компонент (ОК) «Операційний менеджмент»

Основними завданнями вивчення дисципліни «Операційний менеджмент» є: усвідомлення того, що операційна система є однією з найважливіших складових будь-якої організації, а спеціалісту в галузі управління потрібні ґрунтовні знання основ та категорійного апарату операційного менеджменту; засвоєння принципів та методів раціонального організування, планування і контролювання за функціонуванням операційних систем різних видів; набуття вмінь щодо розроблення операційної стратегії підприємства; набуття вмінь щодо обґрунтування рішення стосовно створення операційної системи, підтримки належного режиму її поточного функціонування; забезпечення якості результатів операційної діяльності організації; отримання знань щодо особливостей операційного менеджменту на підприємствах різних галузей.

Освітній компонент «Операційний менеджмент» базується на знаннях, отриманих здобувачем вищої освіти в результаті вивчення освітніх компонент «Інформатика та інформаційні технології», «Система технологій», «Менеджмент», «Економіка підприємств галузі» та є базою для оволодіння знаннями освітніх компонент «КР з дисципліни Операційний менеджмент», «Контролінг», «Бізнес-планування підприємств галузі», «Теорія та практика прийняття управлінських рішень», «Комплексна практика», «Атестація: підготовка та захист кваліфікаційної роботи бакалавра».

3. Мета освітнього компоненту

Мета освітнього компоненту – формування компетентності щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів управління основною діяльністю підприємств та умінь розроблення операційної стратегії, створення і використання галузевих операційних підсистем як основи забезпечення досягнення місії організації.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Операційний менеджмент» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 073 «Менеджмент»](#) та [Освітньо-професійній програмі Менеджмент](#) підготовки бакалаврів.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності:

4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

1. Здатність визначати та описувати характеристики організації
2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.
4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.
5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.
6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту
10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.
11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління
12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмні результати навчання:

4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.
6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень
7. Виявляти навички організаційного проектування.
8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних завдань

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1. Основи операційного менеджменту			
1.	Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту. Виробництво як процес перетворення ресурсів організації у вихідну продукцію. Об'єктивні закономірності управління виробництвом (операційною діяльністю). Сутність операційної функції. Галузеві особливості операційної функції. Категорія «операційна діяльність» та «виробнича діяльність», їх взаємозв'язок та розбіжність. Виробничий та операційний	2	1

	менеджмент: спільні та відмінні характеристики. Сутність і місце операційного менеджменту в системі менеджменту організації. Взаємозв'язок операційного менеджменту з іншими функціональними видами менеджменту. Історичний розвиток операційного менеджменту: промислова революція, розвиток теорії менеджменту, розвиток науки менеджменту і систем. Взаємозв'язок між категоріями «операційна функція», «операційний менеджер», «операційна система», «операційний процес», «операція». Особливості операційного менеджменту: цілі та основні завдання. Структура процесу реалізації операційного менеджменту. Функціональна характеристика операційного менеджменту.		
2.	Операційна стратегія як основа проектування операційної системи. Коло стратегічних питань, що вирішується у операційному менеджменті. Сутність та етапи розробки операційної стратегії. Виражена компетентність підприємства. Формування стратегії виробництва товару. Вплив життєвого циклу на операційну стратегію. Розробка стратегії процесу. Типи процесів: сфокусований на процесі, сфокусований на продукті та процес, який повторюється. Порівняння стратегій процесів. Особливості сфери послуг, які впливають на операційну стратегію. Застосування «дерева рішень» у проектуванні продукту або процесу.	2	1
3.	Операційна система організації: поняття, склад та види Сутність системного підходу до операційного менеджменту. Операційна система як об'єкт управління. Особливості та властивості операційної системи. Елементи операційної системи: підсистема забезпечення, трансформуюча підсистема та підсистема планування і контролю. «Входи» та «виходи» операційної системи. Класифікаційні підходи до операційних систем. Специфічні риси одиничної операційної системи. Особливості операційної системи серійного типу. Характеристика операційної системи масового виробництва. Операційна система з безперервним процесом як різновид операційної системи масового виробництва.	4	1
4.	Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати Поняття операційної діяльності підприємства. Склад основних ресурсів як вхідних факторів операційної діяльності. Продукт (послуга) як результат операційної діяльності підприємства. Операційні процеси організації - динамічна основа функціонування та розвитку операційної системи. Принципи організації та складність операційних процесів. Типи операційних процесів, їх ознаки. Організація операційного процесу у просторі: технологічний та предметний напрями спеціалізації. Поняття, структура та тривалість операційного циклу підприємства. Визначення тривалості операційного циклу підприємства. Особливості управління за фазами операційного циклу підприємства.	2	1
Змістовний модуль 2. Прикладні аспекти операційної діяльності підприємства			
4	Управління процесом проектування операційної системи Проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи. Склад критеріїв та факторів проектування операційної системи. Соціотехнічний підхід до розробки операцій. Відмінності між	2	1

	проектуванням продукту та послуги. Розгортання функції якості як можливість залучення споживача до операційного процесу. Сучасний рівень розвитку виробничих та невиробничих операційних систем. Необхідність рішень з просторової організації діяльності. Проектування виробничих потужностей: аргументи на користь створення великих централізованих та невеликих децентралізованих підприємств. Проектування та місце розташування підприємства: фактори мікро- і макросередовища. Розміщення обладнання та робочих місць для виробництва: поопераційне функціональне, потокове лінійне та фіксоване позиційне планування. Проектування робіт і нормування праці.		
5	Управління поточним функціонуванням операційної системи Довгострокове, середньострокове та короткострокове планування операцій, сукупне планування. Базові стратегії планування. Управління матеріально-технічним забезпеченням. Функції, завдання і основні вимоги до оперативного управління виробництвом. Зміст та фази оперативного управління. Види систем оперативного управління виробництвом. Організація диспетчеризації операційної діяльності. Контролювання операційного процесу: значення й технологія. Контролювання якості сировини, матеріалів, товарів та послуг. Контролювання запасів. Роль, завдання та принципи управління матеріальними ресурсами та запасами. Управлінські рішення у сфері управління запасами та пов'язаними з ними витратами. Особливості управління запасами залежного та незалежного попиту. Виштовхувальні та витягувальні системи. Робоче середовище та умови праці, режим роботи. Розподіл та кооперація праці. Мотивування роботи.	2	1
6	Основи управління проектами Сутність проектного підходу до управління організацією. Значення та основні завдання в процесі управління проектами. Планування проектів. Поопераційний перелік робіт. Створення робочих графіків за допомогою діаграм Г. Гантта. Розклад проектів. Контроль проектів. Методи сітьового планування: переваги та недоліки. Техніка управління проектами методом оцінювання та розгляду програми (PERT) та методом критичного шляху (CPM).	2	1
7	Основи менеджменту якості. Поняття, значення та фактори забезпечення якості товарів та послуг. Показники якості та методи їх оцінювання. Основні підходи щодо менеджменту якості. Планування якості. Організаційне забезпечення якості. Інструменти контролю якості. Аналіз існуючих програм забезпечення якості: підхід У.Е.Демінга, Д.Джурана, П.Кросбі, К.Ісікави. Підхід з позицій загальної менеджменту якості. Розвиток програми забезпечення якості. Система стандартів ISO 9000.	2	1
8	Управління результативністю операційної діяльності. Показники результативності функціонування виробничих та невиробничих операційних систем. Продуктивність операційної діяльності як міра результативності операційного менеджменту. Комплексний підхід до питань продуктивності. Моделювання процесу управління продуктивністю операційної системи. Фактори, що впливають на динаміку продуктивності. Шляхи підвищення її продуктивності	2	1

9	Управління процесом проектування операційної системи Проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи. Склад критеріїв та факторів проектування операційної системи. Соціотехнічний підхід до розробки операцій. Відмінності між проектуванням продукту та послуги. Розгортання функції якості як можливість залучення споживача до операційного процесу. Сучасний рівень розвитку виробничих та невиробничих операційних систем. Необхідність рішень з просторової організації діяльності. Проектування виробничих потужностей: аргументи на користь створення великих централізованих та невеликих децентралізованих підприємств. Проектування та місце розташування підприємства: фактори мікро- і макросередовища. Розміщення обладнання та робочих місць для виробництва: поопераційне функціональне, потокове лінійне та фіксоване позиційне планування. Проектування робіт і нормування праці.	2	1
Разом за ОК:		22	10

5.2 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної/лабораторної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
	Змістовний модуль 1. Основи операційного менеджменту		
1	Тема 1. Вироблення ефективних технічних навичок операційних менеджерів.	2	1
2	Тема 2. Формування операційної стратегії підприємства.	2	1
3	Тема 3. Операційна система як об'єкт управління. Моделювання операційної системи організації.	2	2
4	Тема 4. Організація операційного процесу у просторі й часі. Визначення тривалості операційного циклу підприємства. Проектування виробничих потужностей.	2	2
5	Тема 5. Проектування та місце розташування підприємства.	2	1
	Змістовний модуль 2. Прикладні аспекти операційної діяльності підприємства		
6	Тема 6. Розміщення обладнання для робочих місць потокового виробництва. Агрегатне (сукупне) планування.	2	1
7	Тема 7. Управлінські рішення в сфері управління матеріальними ресурсами та запасами.	2	2
8	Тема 8. Методи мережевого планування. Техніка управління проектами методом критичного шляху (CPM). Створення робочих графіків за допомогою діаграм Г.Гантта.	2	
9	Тема 9. Показники якості та методи їх оцінки.	2	
10	Тема 10. Показники результативності функціонування операційних систем.	2	
	Всього за ОК:	20	10

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Опрацювання лекційного матеріалу	15	30
2	Підготовка до практичних занять	15	30
3	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	18	10
	Всього за ОК:	48	70

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- усне опитування на практичних заняттях;
- оцінювання практичних завдань;
- оцінювання самостійних завдань;
- модульний контроль (тестування, розв'язування задач).

Підсумковий контроль – **екзамен**

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	денна	заочна
Змістовний модуль 1. Основи операційного менеджменту		
Практичні роботи*	10	10
Самостійна робота*	5	5
Модульна контрольна робота	20	20
Всього за змістовний модуль 1	35	35
Змістовний модуль 2. Прикладні аспекти операційної діяльності		
Практичні роботи*	10	10
Самостійна робота(1 завдання)*	5	5
Модульна контрольна робота	20	20
Всього за змістовний модуль 2	35	35
Екзамен	30	30
Всього	100	100

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#).

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів
Підсумковий контроль – екзамен

27-30 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
23-26 балів	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	дуже добре
18-22 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними умінями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0-17 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, умінями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів
Практичні роботи (оцінювання однієї роботи)

1,6 - 2 балів	Практична відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
1,1 – 1,5 балів	Практична відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
0,8 – 1,0 балів	Практична відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
0,5 – 0,7 балів	Практична відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0-0,4 балів	Практична не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (за один модуль згідно відсотку виконання)

4,5 - 5 балів	90 - 100 %	відмінно
4,0 - 4,4 балів	74 – 89%	дуже добре
3,5 – 3,9 балів	60 – 73%	добре
2,1 – 3,4 балів	35 – 59 %	достатньо
0-2 балів	0-35 %	незадовільно

Критерії оцінювання до модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається з відповідей на тестування та розв’язання 2 практичних завдань.

Загальні критерії оцінювання

№ з\п	Вид роботи	Максимальний бал	Пояснення до нарахування балів
1	Відповіді на тест (20 тестових питань)	10	За надану повну обґрунтовану відповідь (максимальний бал – 0,5 бали за кожену відповідь)
2	Розв’язання задач	10	Максимальний бал нараховується за

			умов, що завдання виконано повністю, відповідь обґрунтовано, висновки та пропозиції аргументовано і оформлено належним чином
	Разом	20	

Тестування

9,0-10,0	90 - 100 % правильних відповідей	відмінно
8,0 -8,9	74 – 89% правильних відповідей	дуже добре
7,0 – 7,9	60 – 73% правильних відповідей	добре
5,0 – 6,9	35 – 59 % правильних відповідей	достатньо
0 – 4,9	0-35 % правильних відповідей	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: - словесні методи (лекція, дискусія, співбесіда); пояснювально-демонстраційний; інтерактивні методи навчання.

Практичні заняття: - аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, Інтерактивні методи: робота в малих групах, кейс-метод.

Самостійна робота: робота з навчально-методичними матеріалами, використання комп'ютерної техніки, офісних і спеціалізованих програм, робота з сайтами підприємств, робота зі статистично-аналітичними звітами, складання планової та звітної документації, науково-дослідна робота студентів (методи пізнання, аналогії, оцінка, ілюстрація тощо), конспектування)

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Виробничий менеджмент [Текст] : підручник / М. П. Бутко, С. М. Задорожна, Н. В. Іванова ; за заг. ред. М. П. Бутка ; Чернігів. нац. технол. ун-т. — Київ : ЦУЛ, 2015. — 424 с. — ISBN 978-617-673-345-4.

2. Іванов, Микола Миколайович. Операційний менеджмент [Текст] : навч. посіб. / М. М. Іванов, П. В. Комазов. — Київ : ЦУЛ, 2012. — 368 с.

3. Конспект лекцій з дисципліни "Стратегія підприємства" [Електронний ресурс] : [для студентів спец. 073 "Менеджмент", СВО "бакалавр"] / І. М. Агєєва, Є. М. Коренман, Ю. В. Дьяченко ; Каф. менеджменту і логістики. — Одеса : ОНАХТ, 2019. — 42 с.

4. Математичні моделі в менеджменті та маркетингу [Електронний ресурс] : навч. посіб. / за заг. ред. О. В. Кузьменко ; Сум. держ. ун-т. — Суми : Ярославна, 2020. — 214 с.

5. Менеджмент: теорія, практика і мистецтво управління [Текст] : навч. посіб. / І. О. Седікова, Н. М. Корсікова, Є. М. Коренман та ін. ; Одес. нац. технол. ун-т. — Одеса, 2024. — 452 с.

6. Операційний менеджмент [Електронний ресурс] : навч. посіб. Ч. 1 Л. Я. Балаш, О. В. Лисюк, А. В. Саміло, О. І. Ковальчук ; Львів. держ. ун-т безпеки життєдіяльності. — Львів, 2023. — 194 с

7. Проєктний та логістичний менеджмент: нові знання на базі двох методологій [Електронний ресурс] : монографія. Т. 5 / І. О. Лапкіна, Т. А. Ковтун, О. Б. Гіріна та ін. ; Одес. нац. морський ун-т. — Одеса : КУПРІЄНКО СВ, 2022. — 332 с.

8. Старченко, Г. В. Операційний менеджмент [Текст] : навч. посіб. / Г. В. Старченко, І. В. Калінько, І. А. Косач ; Чернігів. держ. ін-т економіки і управління. — Київ : Кондор,

2015. — 232 с.

9. Ткаченко, Ольга Петрівна Менеджмент підприємств [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. П. Ткаченко, С. С. Ткачова ; Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. — Харків : ХДУХТ, 2021. — 281 с.

10. Управління проектами [Електронний ресурс] : підручник / П. П. Микитюк, В. Я. Брич, Ю. І. Микитюк, І. М. Труш ; під ред. П. П. Микитюка ; Західноукр. нац. ун-т. — Тернопіль : ЗУНУ, 2021. — 416 с.

Додаткові:

1. Офіційний веб-портал «Законодавство України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України <https://minjust.gov.ua/>

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015](#) та [Вимог роботодавців](#).

Викладач

ПІДПИСАНО

Євгенія КОРЕНМАН

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри менеджменту і логістики

Протокол від «30» серпня 2024 р. № 1

Завідувач кафедри МіЛ

ПІДПИСАНО

Ірина СЕДІКОВА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП Менеджмент

ПІДПИСАНО

Наталя КОРСІКОВА